

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

за січень-жовтень 2019 року

(повідомлення Головного управління статистики у Черкаській області)

Демографічна ситуація та соціальний захист

Чисельність наявного населення у Черкаській області, за оцінкою, на 1 жовтня 2019р. становила 1195,8 тис. осіб. Упродовж січня–вересня 2019р. чисельність наявного населення зменшилась на 10545 осіб.

Порівняно з січнем–вереснем 2018р. обсяг природного скорочення збільшився на 801 особу.

Кількість живонароджених у січні–вересі 2019р. становила 5805 осіб, померлих – 14896 осіб.

У жовтні 2019р. **субсидії на оплату житлово-комунальних послуг** отримували 132,5 тис. домогосподарств області.

Середній розмір призначеної субсидії на оплату житлово-комунальних послуг на домогосподарство у жовтні 2019р. збільшився порівняно із жовтнем 2018р. в 4,2 раза і становив 540,8 грн.

Кількість домогосподарств, які звернулись за субсидіями на оплату житлово-комунальних послуг у січні–жовтні 2019р. становила 248,4 тис., що порівняно з січнем–жовтнем 2018р. менше на 38,7%. При цьому на домогосподарства у міських поселеннях припадало 61,5% таких звернень, у сільській місцевості – 38,5%.

У січні–жовтні 2019р. субсидії на оплату житлово-комунальних послуг призначено 200,8 тис. домогосподарств (ураховуючи тих, що звернулися за субсидіями у 2018р., але призначено їм було тільки у 2019р., та тих, яким продовжено надання субсидії відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995р. № 848); із них у міських поселеннях – 124,5 тис. домогосподарств та 76,3 тис. – в сільській місцевості. Порівняно із січнем–жовтнем 2018р. кількість домогосподарств, яким призначено субсидії збільшилась на 13,4%.

Сума призначених субсидій на оплату житлово-комунальних послуг у січні–жовтні 2019р. становила 53,1 млн.грн (із них у міських поселеннях – 39,7 млн.грн та в сільській місцевості – 13,4 млн.грн), що порівняно з відповідним періодом 2018р. більше в 1,7 раза.

У січні–жовтні 2019р. 19,6 тис. домогосподарств було призначено **субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива**, з них у міських поселеннях – 3,2 тис. домогосподарств, у сільській місцевості – 16,4 тис. Кількість домогосподарств, яким було призначено субсидії, у порівнянні із січнем–жовтнем 2018р. зменшилась на 34,7%.

Сума призначених субсидій на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у січні–жовтні 2019р. становила 57,0 млн.грн (у міських поселеннях – 10,4 млн.грн, в сільській місцевості – 46,6 млн.грн), у січні–жовтні 2018р. сума призначених субсидій становила 87,3 млн.грн (у міських поселеннях – 13,1 млн.грн, в сільській місцевості – 74,2 млн.грн).

Середній розмір субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива на одне домогосподарство у жовтні 2019р. становив 2874,8 грн (у жовтні 2018р. – 2837,8 грн).

Сума отриманих субсидій на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у січні–жовтні 2019р. становила 58,5 млн.грн, у січні–жовтні 2018р. відповідний показник становив 82,3 млн.грн.

У жовтні 2019р. населенням області **сплачено за спожиті житлово-комунальні послуги** 165,4 млн.грн (74,2% нарахованих за цей період сум), за постачання електричної енергії сплачено 84,5 млн.грн (83,9% нарахованих за цей період сум).

Заборгованість населення області на кінець жовтня 2019р. за централізоване опалення та постачання гарячої води – 254,1 млн.грн, за послуги з постачання природного газу становила 202,4 млн.грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 91,7 млн.грн, за централізоване постачання холодної води та водовідведення – 50,7 млн.грн, за вивезення побутових відходів – 18,9 млн.грн, за постачання електричної енергії – 76,1 млн.грн.

Зайнятість та безробіття

За даними Черкаського обласного центру зайнятості на кінець жовтня 2019р. **кількість зареєстрованих безробітних** становила 12,6 тис. осіб, з них допомогу по безробіттю отримували 82,0% громадян. Більше половини від загальної кількості безробітних становили жінки.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по області зменшився на 0,1 в.п. і становив на кінець жовтня 2019р. 1,7% населення працездатного віку, 1,9% – у сільській місцевості, у міських поселеннях – 1,6%.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю впродовж жовтня 2019р., становила 10,8 тис. осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 3205 грн, що дорівнює 76,8% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (4173 грн).

Кількість вакансій, заявлених роботодавцями до служби зайнятості, у жовтні 2019р. порівняно з попереднім місяцем зменшилась на 0,8% і на кінець місяця становила 1165 одиниць.

За професійними групами найбільший попит на робочу силу спостерігався на робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин (23,1% від загальної кількості заявлених вакансій), а найменший – на кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства (1,8%).

Навантаження зареєстрованих безробітних на одну вакансію по області на кінець жовтня 2019р. залишилось на рівні попереднього місяця і становило 11 осіб. Значення показника коливалось від 3 осіб у Черкаському МЦЗ до 81 особи у Монастирищенській районній філії ЧОЦЗ¹.

Доходи населення

У січні–жовтні 2019р. **розмір середньомісячної номінальної заробітної плати** штатних працівників підприємств, установ, організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно з відповідним періодом 2018р. збільшився на 18,8% і становив 8714 грн.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися фінансова та страхова діяльність, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування, а серед промислових видів діяльності – виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів, інших транспортних засобів, виробництво хімічних речовин і хімічної продукції, виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,3–2,4 рази.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався в установах поштової та кур'єрської діяльності, виробництві електричного устаткування, діяльності у сфері творчості, мистецтва та розваг і не перевищував 59% від середнього рівня по економіці.

Індекс реальної заробітної плати у січні–жовтні 2019р. порівняно з січнем–жовтнем 2018р. становив 109,7%.

Загальна **сума заборгованості з виплати заробітної плати**² за період з початку 2019 року зменшилася на 23,8%, або на 13,9 млн.грн і на 1 листопада 2019р. становила 44,6 млн.грн, що дорівнює 2,3% фонду оплати праці, нарахованого за жовтень 2019р.

¹ Дані наводяться за місцем реєстрації в міських центрах зайнятості (МЦЗ), міськрайонних центрах зайнятості (МРЦЗ) та регіональних філіях Черкаського обласного центру зайнятості.

² Дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із урахуванням цензу за кількістю найманих працівників.

Примітка. До роботодавців відносяться підприємства, установи, організації та фізичні особи-підприємці.

Заборгованість працівникам економічно активних підприємств за період з початку 2019р. зменшилась на 32,2%, або на 13,6 млн.грн і на 1 листопада 2019р. становила 28,6 млн.грн. Серед видів економічної діяльності найвагомніше зменшення суми несплаченої заробітної плати спостерігалось у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (на 24,6 млн.грн), виробництві меблів, іншої продукції, ремонті і монтажі машин і устаткування (на 824,1 тис.грн), постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (на 669,0 тис.грн), операціях з нерухомим майном (на 297,8 тис.грн). При цьому збільшилась заборгованість у сільському господарстві, мисливстві, лісовому господарстві та рибному господарстві (на 5,3 млн.грн), складському господарстві та допоміжній діяльності у сфері транспорту (на 3,7 млн.грн), оптовій та роздрібній торгівлі; ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів (на 1,5 млн.грн), професійній, науковій та технічній діяльності (на 1,2 млн.грн), охороні здоров'я і надання соціальної допомоги (на 1,1 млн.грн).

Кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату на 1 листопада 2019р., становила 1451 особу, або 0,7% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 19,7 тис.грн, що в 2,1 раза перевищує середню заробітну плату за жовтень 2019р.

Правосуддя та злочинність

За повідомленням прокуратури Черкаської області протягом січня–жовтня 2019р. обліковано 12701 кримінальне правопорушення¹, з них тяжких та особливо тяжких – 34,4%.

У загальній кількості злочинів 56,3% становили злочини проти власності, 11,0% – злочини проти життя та здоров'я особи, 7,0% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 4,9% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів, 4,4% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 3,4% – злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, по 2,3% становили злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина та злочини проти правосуддя, 2,2% – злочини проти громадської безпеки, 1,8% – злочини у сфері господарської діяльності, 1,4% – злочини проти громадського порядку та моральності, 1,1% – злочини проти довкілля, 0,7% – злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж електрозв'язку.

¹Злочини, виявлені органами Національної поліції, органами прокуратури, органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, органами безпеки, та органами Національного антикорупційного бюро.

Протягом січня–жовтня 2019р. на території області було скоєно 32 умисних вбивства (та замахів на вбивство), 45 умисних тяжких тілесних ушкоджень та 12 випадків зґвалтувань і замахів на зґвалтування.

Також за січень–жовтень 2019р. кількість випадків крадіжок становила 5375, шахрайств – 976, грабежів – 295, розбоїв – 48 та хабарництва – 51.

Правоохоронними органами протягом січня–жовтня 2019р. виявлено 34 особи, які скоїли злочини у складі 8 злочинних груп і злочинних організацій, закінчено 8 кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами і злочинними організаціями.

Кількість потерпілих від злочинів за січень–жовтень 2019р. становила 7969 осіб, із числа яких 2745 – жінки, 562 – особи похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 91 – неповнолітні та 60 осіб – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (63,4%) від крадіжок та шахрайства – відповідно 4328 та 739 осіб, серед яких 35,0% – жінки (1771 особа). У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 279 осіб, з яких 22,2% – загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 155 осіб, із числа яких 7,7% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 15,5% було вбито.

Кількість виявлених осіб, які вчинили злочини, становила 2510, з них жінки – 12,7%, неповнолітні – 2,1%. У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 20,2% раніше вже ставали на злочинний шлях, із яких 61,7% мають незняту або непогашену судимість, 10,3% – знаходились у стані алкогольного сп'яніння, 5,7% – вчинили злочин у складі групи. Питома вага працездатних осіб, які на момент вчинення злочину не працювали і не навчалися, становила 70,7%, безробітних – 10,0%.

Послуги

У III кварталі 2019р. обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг області, становив 2621,7 млн.грн, що (у фактичних цінах) на 10,5% більше у порівнянні з III кварталом 2018р.

У структурі загального обсягу реалізованих послуг найбільшу питому вагу займають послуги складського господарства та допоміжної діяльності в сфері транспорту – 29,5%, у сфері діяльності транспорту – 24,0%, операції з нерухомим майном – 10,6%, у сфері інформації та телекомунікацій – 9,6%, у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування, – 7,4%, у сфері освіти – 5,6%, у сфері професійної, наукової та технічної діяльності – 4,8%, у сфері тимчасового розміщування й організації харчування – 2,7%, у галузі охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 2,4%. Найменшу питому

вагу займають послуги мистецтва, спорту, розваг та відпочинку – 0,9% від загального обсягу послуг.

Населенню області у III кварталі 2019р. надано послуг на 509,0 млн.грн, що у порівнянні з відповідним періодом 2018р. менше на 23,8%. Обсяг послуг наданих населенню становить 19,4% від загального обсягу реалізованих послуг.

У структурі послуг реалізованих населенню найбільшу частку складають послуги у сфері освіти – 27,9%, у сфері транспорту – 24,3%, у сфері інформації та телекомунікацій – 12,5%, у сфері тимчасового розміщування та організації харчування – 12,1%, у галузі охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 8,1%, у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 4,8%, у сфері мистецтва, спорту, розваг та відпочинку – 4,1% від загального обсягу послуг.

Значна частка обсягу реалізованих послуг належала підприємствам сфери послуг обласного центру – 54,2% (1420,0 млн.грн). Серед міст обласного значення найбільшу частку реалізованих послуг забезпечили підприємства міст Сміла – 8,4% (219,7 млн.грн) та Умані – 7,2% (187,9 млн.грн); серед районів: Черкаського – 11,2% (293,2 млн.грн), Христинівського – 5,4% (142,2 млн.грн) та Шполянського – 4,4% (116,2 млн.грн).

Внутрішня торгівля

Оптовий товарооборот підприємств (юридичних осіб) у січні–жовтні 2019р. становив 34531,4 млн.грн. Порівняно із січнем–жовтнем 2018р. його фізичний обсяг збільшився на 19,3%.

Оборот роздрібною торгівлі¹ у січні–жовтні 2019р. становив 21847,3 млн.грн, що у порівнянних цінах на 14,3% більше від обсягу січня–жовтня 2018р. У жовтні 2019р. проти жовтня 2018р. оборот роздрібною торгівлі збільшився на 16,4%, проти вересня 2019р. – на 2,9%.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–жовтні 2019р. становив 12220,2 млн.грн, що в порівнянних цінах на 13,2% більше від обсягу січня–жовтня 2018р.

---

¹ Включає дані щодо роздрібною товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля.

Сільське господарство

Індекс сільськогосподарської продукції в усіх категоріях господарств у січні–жовтні 2019р. порівняно з відповідним періодом 2018р. становив 101%, у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – 106%.

Сільськогосподарські товаровиробники всіх категорій господарювання станом на 1 листопада п.р. отримали 4022,9 тис. т зерна, що на 12% більше, ніж на цей період в минулому році, в тому числі пшениці – 1095,7 тис.т (на 8%), ячменю – 235,3 тис.т (на 13%), кукурудзи – 2640,1 тис.т (на 14%), проса – 5,9 тис.т (у 3,5 раза більше). На третину зменшилось виробництво вівса та жита, зернобобових культур – майже вдвічі, гречки – втричі. Збільшення виробництва зернових культур відбулося переважно за рахунок розширення площ збирання, урожайність зросла лише на 0,3 ц з 1 га.

В усіх категоріях господарств, за розрахунками, з площі 190,8 тис.га отримано 637,4 тис.т соняшнику, або на 2,5% більше ніж торік, що обумовлене збільшенням урожайності на 1,9 ц з 1 га. За рахунок розширення площ збирання зросло виробництво ріпаку і становило 145 тис.т. Виробництво сої скоротилось на 20%, цукрових буряків – майже вдвічі.

За рахунок зниження урожайності зменшилось виробництво картоплі (валовий збір становить 631,7 тис.т). Виробництво овочів дещо зросло і становило 345,3 тис.т.

Господарствами всіх категорій реалізовано на забій 385,6 тис.т худоби та птиці (у живій масі), що на 6% більше порівняно з січнем–жовтнем 2018р., вироблено 397,6 тис.т молока (на 5% менше) та 691,9 млн.шт яєць (на 24% більше). Частка господарств населення у загальному виробництві цих продуктів тваринництва у січні–жовтні 2019р. складала відповідно 7%, 39% та 39%.

Станом на 1 листопада 2019р. кількість великої рогатої худоби у господарствах усіх категорій порівняно з 1 листопада 2018р. скоротилась на 4% і становить 171 тис. голів, корів – на 6% (73,3 тис. голів), свиней – на 5% (355,2 тис. голів), овець і кіз – на 4% (33,7 тис. голів), а птиці свійської зросла – на 3% (27,1 млн. голів).

У господарствах населення утримувалося 33% загальної чисельності поголів'я великої рогатої худоби, у тому числі 40% корів, 41% свиней, 93% овець і кіз, 22% птиці всіх видів.

На 1 листопада 2019р. в сільськогосподарських підприємствах та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 2096 тис.т зерна (на 1% більше проти 1 листопада 2018р.). Запаси насіння соняшнику становили 368,5 тис.т (на 3% більше).

Капітальні інвестиції

У січні–вересні 2019р. підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 7020,4 млн.грн капітальних інвестицій, що на 12,4% більше від обсягу капітальних інвестицій за січень–вересень 2018р.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (97,3% загального обсягу) спрямовано в матеріальні активи, з яких витрати у машини, обладнання, інвентар та транспортні засоби становили 49,9% усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 43,1%.

У нематеріальні активи інвестовано 2,7% загального обсягу капітальних інвестицій.

Основним джерелом фінансування інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у січні–вересні 2019р. освоєно 78,0% загального обсягу. Частка залучених і запозичених коштів, зокрема кредитів банків та інших позик, становила 4,8%. За рахунок коштів державного та місцевих бюджетів освоєно 11,9% капітальних інвестицій, населенням на будівництво житла інвестовано 3,5%.

Найбільшу частку (36,9% або 2588,7 млн.грн) усіх капітальних інвестицій було освоєно підприємствами сільського, лісового та рибного господарства, обсяги яких порівняно з січнем–вереснем 2018р. збільшилися на 14,1%.

Частка підприємств промислових видів діяльності становила 31,1%.

Капітальні інвестиції у житлове будівництво зменшились на 29,7% порівняно із січнем–вереснем 2018р.

Промисловість

У січні–жовтні 2019р. порівняно з січнем–жовтнем 2018р. **індекс промислової продукції** становив 100,6% (по Україні – 99,4%).

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** індекс промислової продукції становив 95,8%, у **переробній** – 101,7%.

На **підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв** індекс промислової продукції становив 100,6%. У січні–жовтні 2019р. вироблено 2,8 тис.т туш, напівтуш, четвертин необвалених яловичини і телятини свіжої чи охолодженої, 571 т туш, напівтуш свинини свіжої чи охолодженої, 28,3 тис.т тушок курей, курчат свіжих чи охолоджених, 153 т виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі, 70,6 тис.т олії соняшникової та її фракцій нерафінованих (крім хімічно модифікованих), 6,8 тис.т масла вершкового жирністю не більше 85%, 12,7 тис.т сиру тертого, порошкового, голубого та іншого неплавленого (крім свіжого сиру, сиру із молочної сироватки та кисломолочного сиру), 1,5 тис.т сиру плавленого (крім тертого або порошкового), 49,8 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього,

27,7 тис.т круп, борошна грубого помелу з вівса, кукурудзи, рису, 16,2 тис.т хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання, 2,2 млн.дал пива солодового (крім пива безалкогольного і пива з вмістом алкоголю не більше 0,5%), 10,8 млн.дал напоїв безалкогольних типу лимонаду, оранжаду.

На підприємствах **текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** індекс промислової продукції становив 111,7%. У січні–жовтні 2019р. вироблено 48,7 тис жіночих та дівчачих жакетів та блейзерів (крім трикотажних), 47,4 тис жіночих та дівчачих блузок, сорочок та батників (крім трикотажних), 22,5 тис суконь (крім трикотажних) жіночих та дівчачих, 3,5 тис пар чоловічого та 4,9 тис пар жіночого взуття, призначеного для носіння на вулиці, з верхом зі шкіри натуральної.

У виготовленні **виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності** індекс промислової продукції у січні–жовтні 2019р. порівняно з січнем–жовтнем 2018р. становив 107,1%. Вироблено 28,1 тис.т гранул та брикетів з пресованої або агломерованої деревини, залишків або відходів рослинного походження, 10,0 тис.т коробок та ящиків з паперу або картону гофрованих.

На підприємствах з **виробництва хімічних речовин і хімічної продукції** проти січня–жовтня 2018р. індекс промислової продукції становив 118,0%. Зросло виробництво сечовини, яка містить більше 45% азоту за масою, у перерахунку на сухий безводний продукт (крім у таблетках, подібних формах або упаковках вагою 10 кг і менше) – на 46,1%, аміаку безводного – на 35,3%, засобів мийних та для чищення, які містять або не містять мило, включаючи допоміжні засоби для миття, розфасованих для роздрібної торгівлі – на 25,7%, фарб та лаків на основі поліефірів, акрилових і вінілових полімерів, у неводному середовищі; розчинів – на 11,4%, фарб та лаків інших, сикативів готових – на 9,8%, мила та речовин поверхнево-активних органічних в брусках та подібних формах (крім для туалетних цілей) – на 9,0%.

У **виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів** випуск промислової продукції у січні–жовтні 2019р. збільшився на 15,8%.

У **виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції** обсяг промислової продукції зменшився на 8,2%.

На підприємствах **металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування** індекс промислової продукції становив 89,1%.

У **машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування**, індекс виробництва становив 97,1%. Скоротилось виробництво приладів електромеханічних побутових з вмонтованим електродвигуном; печей електричних побутових кухонних інших (крім для вмонтовування та печей мікрохвильових); обладнання завантажувального, спеціально призначеного для використання у сільському господарстві; устаткування для наповнення, закупорювання пляшок, банок, закривання ящиків, мішків, їх запечатування,

наклеювання етикеток, устаткування для газування напоїв; розпушувачів та культиваторів; інкубаторів та брудерів для птахівництва; обладнання для сільського господарства, садівництва та бджільництва; обладнання промислового для перероблення м'яса або птиці; обладнання для екстрагування чи виробництва тваринних або нелетких рослинних жирів чи олій.

У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря виробництво зменшилось на 4,6%. У січні–жовтні 2019р. вироблено 1224,9 млн.кВт-годин електроенергії, що на 22,5% менше ніж у січні–жовтні 2018р., відпуск пари та води гарячої збільшився на 2,2%.

Будівництво

У січні–жовтні 2019р. підприємствами області **вироблено будівельної продукції** (виконано будівельних робіт) на 1462,6 млн.грн. У загальному обсязі виробленої будівельної продукції нове будівництво, реконструкція та технічне переозброєння становили 72,1%, капітальний і поточний ремонт – 23,2% та 4,7% відповідно.

Індекс будівельної продукції у січні–жовтні 2019р. порівняно з січнем–жовтнем 2018р. становив 98,1%. Будівництво інженерних споруд збільшилося на 1,3%, будівель – зменшилося на 4,7%.

У січні–вересні 2019р. в області **прийнято в експлуатацію** 114,3 тис.м² загальної площі житлових будівель (нове будівництво), з яких 40,0 тис.м² (або 35,0% загального обсягу житла) відповідно до Порядку прийняття в експлуатацію об'єктів, збудованих без дозвільного документа на виконання будівельних робіт, затвердженого наказом Мінрегіону від 03.07.2018 № 158 (далі – Порядок).

Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла у січні–вересні 2019р. порівняно з січнем–вереснем 2018р. збільшилась на 42,0%, при цьому без урахування площі, прийнятої в експлуатацію відповідно до Порядку зменшилась – на 7,8%.

Обсяг прийнятого в експлуатацію житла у міських поселеннях становив 85,8 тис.м², або 75,0% від загального обсягу, у сільській місцевості – 28,5 тис.м² 25,0%.

У одноквартирних будинках прийнято в експлуатацію 69,8% (79,8 тис.м²) загального обсягу житла (нове будівництво), у будинках із двома й більше квартирами – 30,2% (34,5 тис.м²).

У міських поселеннях прийнято в експлуатацію 894 квартир (78,6% загальної кількості), у сільській місцевості – 244 квартири (21,4%).

Загальна площа однієї квартири в середньому по області становила 100,4 м².

Транспорт

У січні–жовтні 2019р. **вантажооборот** підприємств транспорту області збільшився проти січня–жовтня 2018р. на 10,5% і становив 8944,8 млн.ткм.

Підприємствами транспорту області перевезено 12,2 млн.т вантажів, що на 13,3% більше від обсягів січня–жовтня 2018р.

На залізничному транспорті у січні–жовтні 2019р. скоротилося відправлення вантажів на 1,7%, зокрема: лісових вантажів – на 82,7%, чорних металів – на 71,9%, будівельних матеріалів – на 44,3%, брухту чорних металів – на 24,1%. Збільшилось відправлення кам'яного вугілля у 1,9 раза, зерна і продуктів перемолу – на 33,3%, коксу – на 3,3%.

Автомобільним транспортом відправлено 7309,9 тис.т вантажів та виконано вантажооборот в обсязі 1399,7 млн.ткм, що відповідно на 26,3% та 13,5% більше ніж у січні–жовтні 2018р.

У січні–жовтні 2019р. усіма видами транспорту виконано **пасажиरोоборот** в обсязі 2287,6 млн.пас.км, що на 1,0% менше січня–жовтня 2018р. Зменшення обсягу пасажиरोобороту відбулося на тролейбусному та автомобільному транспорті (на 13,0% та 9,9% відповідно), збільшення – на залізничному транспорті (на 3,2%).

Послугами пасажирського транспорту у січні–жовтні 2019р. скористалися 65,3 млн. пасажирів, що на 12,3% менше ніж у січні–жовтні 2018р.

Залізничним транспортом відправлено 2136,3 тис. пасажирів, що на 2,0% більше від обсягу січня–жовтня 2018р.

Автомобільним транспортом скористалися 44,8 млн. пасажирів, що на 12,6% менше ніж у січні–жовтні 2018р.

Електротранспортом перевезено 18,4 млн. пасажирів, що на 13,0% менше від обсягу січня–жовтня 2018р.

Зовнішньоекономічна діяльність

У січні–вересні 2019р. **експорт товарів** становив 580995,9 тис.дол. США, **імпорт** – 524492,2 тис.дол. Порівняно з січнем–вереснем 2018р. експорт зменшився на 0,5% (на 2964,7 тис.дол.), імпорт – збільшився у 1,5 раза (на 165686,0 тис.дол.). Позитивне сальдо становило 56503,8 тис.дол. (у січні–вересні 2018р. також позитивне – 225154,3 тис.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 120 країн світу.

Серед країн-партнерів найбільше екпортувалися товари до Китаю – 11,9%, Нідерландів – 7,1%, Індії – 6,7%, Німеччини – 6,3%, Білорусі – 5,6%, Єгипту – 5,5%.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу становив 231912,1 тис.дол., або 39,9% від загального обсягу експорту, та збільшився порівняно з січнем–вереснем 2018р. на 31,9%.

Основу товарної структури експорту області складали продукти рослинного походження – 43,6%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 24,6%, готові харчові продукти – 9,3%.

Найбільші імпортні поставки товарів надходили з Угорщини – 16,5%, Словаччини – 14,7%, Китаю – 12,7%, Німеччини – 10,8%, Польщі – 8,4%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 343886,8 тис.дол., або 65,6% від загального обсягу та збільшився проти січня–вересня 2018р. у 1,7 раза.

У товарній структурі імпорту переважали: мінеральні продукти – 37,4%, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 15,5%, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 15,3%, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби – 5,5%.

У січні–вересні 2019р. **експорт послуг** становив 26348,5 тис.дол. США, **імпорт** – 12873,7 тис.дол. Порівняно з січнем–вереснем 2018р. експорт збільшився на 25,5% (на 5361,9 тис.дол.), імпорт – на 22,8% (на 2394,0 тис.дол.). Позитивне сальдо становило 13474,8 тис.дол. (у січні–вересні 2018р. також позитивне – 10506,9 тис.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 72 країн світу.

Експорт послуг до країн Європейського Союзу становив 30,8% від загального обсягу експорту та зменшився порівняно з січнем–вереснем 2018р. на 10,4%, імпорт – 85,0% від загального обсягу імпорту і збільшився на 42,0%.

Найбільші обсяги експорту послуг припадали на США – 55,7%, Німеччину – 6,1%, Білорусь – 5,5%, Велику Британію – 5,3%.

У структурі експорту найбільші обсяги припадали на послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги – 60,3% від загального обсягу експорту, транспортні послуги – 14,2%, послуги з переробки матеріальних ресурсів – 9,8%, послуги з ремонту та технічного обслуговування – 7,4%.

Головними партнерами в імпорті послуг були: Велика Британія – 22,7%, Кіпр – 15,7%, Німеччина – 8,7%, Польща – 7,8%.

Основу структури імпорту послуг складали транспортні послуги – 28,9%, послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю – 26,6%, ділові послуги – 15,4%, послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги – 9,8%, роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності – 6,9%.

Обсяг залучених з початку інвестування в економіку області **прямих інвестицій (акціонерного капіталу)** на 1 жовтня 2019р. становив 358,9 млн.дол. США, або 1,0% від загального обсягу залучених інвестицій в економіку України та у розрахунку на одну особу населення – 296,7 дол.

Прямі інвестиції надійшли від нерезидентів із 44 країн світу. До основних країн-інвесторів, на які припадає 87,2% загального обсягу іноземного капіталу, належать: Беліз, Кіпр, Німеччина, Чехія, Франція та Іспанія.

Найбільш привабливими для іноземних інвесторів залишаються підприємства промисловості, у які залучено 82,2% загального обсягу. У організації, що здійснюють операції з нерухомим майном спрямовано 7,8% прямих інвестицій, у підприємства сільського, лісового та рибного господарства – 5,5%, оптової та роздрібною торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 2,3%.

Споживчі ціни

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–жовтні 2019 р. по Черкаській області становив 103,5% (у відповідному періоді 2018 р. – 107,2%).

Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 5,4%. Найбільше (на 78,4% і 38,2%) зросли ціни на гречані крупи та фрукти. На 7,7–2,1% стали дорожчими хліб, масло, маргарин, цукор, молоко та молочна продукція, макаронні вироби, безалкогольні напої, риба та продукти з риби, м'ясо та м'ясопродукти, сало. Водночас на 18,2% подешевшали яйця, на 4,3–0,4% – овочі, рис та соняшникова олія.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива знизилися на 5,2%, що пов'язано зі зниженням цін на природний газ на 31,2%. Разом з тим відбулося підвищення тарифів на гарячу воду на 18,4%, опалення – на 16,7%, цін на кам'яне вугілля – на 16,4%, тарифів на утримання будинків та прибудинкових територій – на 11,4%, водопостачання – на 5,7%, плати за оренду житла – на 5,1%, каналізацію – на 1,5%.

Зростання цін у сфері охорони здоров'я на 6,8% викликано насамперед подорожчанням амбулаторних послуг на 24,1% та послуг лікарень – на 11,0%. Фармацевтична продукція, медичні товари та обладнання стали дорожчими на 3,5%.

Ціни на транспорт у цілому знизилися на 4,3% головним чином через здешевлення автомобілів на 15,7%, палива та мастил – на 5,8%. Разом з тим на 14,4% подорожчав проїзд у залізничному пасажирському транспорті.

Підвищення цін у сфері зв'язку на 14,2% зумовлено подорожчанням мобільного зв'язку на 25,9%, місцевого телефонного зв'язку – на 17,3%, поштових послуг – на 14,3%, послуг інтернету – на 11,9%.

Послуги освіти подорожчали на 10,3%, зокрема, вищої – на 12,4%, середньої – на 7,9%, дошкільної – на 4,9%.